

Indst. O. No. 77.

Budgetkomiteens Indstilling angaaende Kongelig Proposition betræffende Udfærdigelse af en Lov om Sundhedskommissioner og om Foranstaltninger i Anledning af epidemiske og smitsomme Sygdomme.

Til Odelstinget!

Komiteen har ifølge Odelstingets Beslutning af 18de Februar d. A. modtaget ovennævnte Lovforslag til Indstilling.

Idet Komiteen henviser til Motiverne for det her foreliggende Lovudkast (O. 34), skal den tillade sig at ytre, at den Grundtanke, paa hvilken Loven er bygget, formeentlig af Alle maa erkendes

for at være rigtig. At lade Sundhedsvæsenet og den sanitære Reform udvikle sig igjennem og ved den vovende Erfjendelse af disse Ting's Nytte og Nødvendighed inden Kommunerne er for vort Samfundsliv et saa gavnligt Princip, at dets Gjennemførelse i en Lov, som den her omhandlede, vistnok bør foretrækkes, fremfor ved Lovbud at fremtvinge en Reform, der dog ifølge sit Væsen maa udgaae fra Overbeviisningen om dens store Gavnlighed, saafremt den skal blive af nogen Bærighed. Af alle de Beretninger, man har om de sanitære Forhold i Landet, fremgaaer det med Bestemthed, at den offentlige Sundhedspleie kun alt for lidet hos os har været paaagtet, og at mange Egnes Befolkning i en desto værre altsfor høi Grad er hjemstøgt af Sygdomme, der næsten udelukkende skyldes Ubejendtskab til de første Betingelser for et legemligt Velvære. Tmedens indgroede Sygdomme herje Slægt efter Slægt af Mangel paa den allernødtørftigste Reenslighed, seer man Epidemier opstaae og udbrede sine ødelæggende Virkninger af Mangel paa Kundskab om de paa den menneskelige Organisme skadelige Indvirkninger, som en bedærvet Luft, slet Drickevand, sumpige, stinkende Omgivelser o. s. v. frembringe. Under saadanne Omstændigheder maa det indrømmes, at Trangen til en Lov, hvis Bestemmelser søge at afhjælpe disse Mangler, er meget stor, og at enhver Oplysning, enhver Belærelse, der kan bidrage til at afhjælpe dem, og til at forhindre de mange deraf følgende Ulykker, kun kan være til Bøjsignelse for vort Land. Kommitteén er af den Formening, at det foreliggende Lovudkast vil, ved at blive ophøiet til Lov, bidrage til at Begreberne ville blive opklarede om mange af de Forholde, der fremkalde Sygdom, og som hidtil for størstedelen af Landets Befolkning have været fuldkommen ubejendte. Og da de mere specielle Bestemmelser, hvorpaa det dog egentlig kommer an, og som tildeels kunne virke indgribende i det engere Samfundsliv, skulle fattes af Kommunebestyrelserne, har Kommitteén ingen Betænkeligheder havt ved at tiltraade, at Lovforslaget bifaldes.

Lovudkastet er deelt i to Affnit. Det første, der handler om Sundhedskommissioner over det hele Land, er i det Væsentlige kun en Udvidelse af Lov af 5te August 1857, der bestemmer, at Sundhedskommissioner skulle oprettes i de Dele af Riget, der ere hjemstøgt af den spedalste Sygdom. Efter Kommitteéns Erfaring har den Grund til at antage, at disse paa Landets hele Vestkyst stiftede Sundhedskommissioner have i sin Almindelighed virket med Held, idet de have begyndt at rokke ved Folkets

stærkt rodfæstede, onde Sædvaner, der ikke lidet have bidraget til at fremkalde og udbrede Sygdomme; og den tvivler heller ingenlunde om, at disse gavnlige Virkninger i end høiere Grad ville vise sig, naar Sundhedskommissionerne tildeels en større Virkefreds.

Det andet Affnit indeholder deels allerede gjældende Lovbestemmelser, deels saadanne, der under større Epidemier udgives som provisoriske Anordninger. Nødvendigheden af disse Bestemmelser har oftere viist sig, og det maa derfor høiligen bifaldes, at man vil udgaae i paakommende Tilfælde at udgive provisoriske Anordninger, eller til for et Distrikt, hvor en Epidemi herjer, at foreskrive Regler eller træffe Foranstaltninger, hvortil man ikke egentlig har nogen Bemyndigelse.

Kommitteén, i hvis Behandling af denne Sag D^hrr. Assesfor Møjsfeldt og Expeditionschef Kjerulf efter Anmodning have deeltaget, skal nu tillade sig at anføre de Forandringer i de enkelte Bestemmelser, den troer bør foretages, og hvilke paa et Par nær, som det vil sees, kun angaae Formen.

§ 1 er i 8de Linie Ordet „opnævnte“ ombyttet med „valgte,“ og i 9de Linie ere Ordene „af Kommunebestyrelsen“ udeladte.

§ 3 indstilles i følgende Form:

„Kommissionen skal have sin Dymærksomhed henvendt paa Stedets Sundhedsforhold og hvad derpaa kan have Indflydelse, saasom: Reentlighed, skadeligt stillestaaende Vands Afledning, Vandhuses, Urinsteders og Gjødselbingers Indretning og Rensning, Dylæggelse af Gjødsel eller andre Gjenstande, f. Ex. Been eller Klude, der kunne indvirke skadeligt paa Sundhedstilstanden, Drickevandets Bestaffenhed, skadelige Næringsmidlers Forhandling, Boliger, som ved Mangel af Lys eller Luft, ved Fugtighed, Ureentlighed eller Overfyldning med Beboere have viist sig at være bestemt skadelige for Sundheden. Sundskommissionen har fremdeles at paasee, at tilstrækkelig Luftveksling finder Sted i Sunde- rum, hvori o. s. v.“

§ 4 bør formeentlig Ordet „derfor“ i første Linie og Ordene „den almindelige“ i femte Linie udgaae, og „Kommunebestyrelse“ i femte Linie forandres til „Kommunebestyrelsen.“

§ 11 foreslaaes Ordet „stadigen“ i anden Linie at udgaae.

§ 12 har man troet at burde foreslaae følgende Forandring i andet Punktum: „Den Diætgodtgjørelse, der maatte tilkomme Kommissionens Ordførere, og som er den for Læger i Almindelighed bestemte, ligesom den særskilte Godtgjørelse, som af

Kongen maatte tilstaaes en Læge, der ikke i Kraft af Embede indtræder som Ordfører i Sundheds-kommissionen, udredes af Statskassen."

Da Ordføreren's Diætgodtgjørelse i de Sundheds-kommissioner, der ifølge Lov af 5te August 1857 ere oprettede, udredes af Statskassen, og da disse Sundheds-kommissioner skulle overtage Sundheds-kommissionernes almindelige Hverv efter denne Lov, indsees der ikke at være Grund til at gjøre nogen Forskjel mellem de allerede oprettede Sundheds-kommissioner og de, der ifølge denne Lov skulle oprettes, med Hensyn til hvem der skal udrede Ordføreren's Diætgodtgjørelse. Kommitteen har anseet det for at være det retteste, at den udredes af Statskassen.

I § 14 foreslaaes at tilføie efter „Sundheds-kommission" i femte og sjette Linie Ordene: „eller til nogen af dennes Medlemmer", for derved muligens at gjøre den omtalte Anmeldelsespligt mindre befærlig for Huusbonden eller Huusfaderen.

I § 15 har Lovkommissionen foreslaaet følgende Forandring ved tredje Punktum: „Omkostninger ved deslige Foranstaltninger, med Undtagelse af Sydsogdtgjørelse til vedkommende Læger, samt til Embeds- og Bestillingsmænd, hvilken fremdeles som hidtil udredes af Statskassen, falde i" osv., hvilken Forandring Kommitteen tiltræder.

Kommissionen har bemærket, at farlige epidemier eller smitsomme Sygdomme ikke sjelden foranledige Reiser af Amtmænd, Fogder og Lensmænd. Den disse Embeds- og Bestillingsmænd for saadanne Reiser tilkommende Sydsogdtgjørelse udredes efter de nugældende Lovbestemmelser af Statskassen. Heri tilsigtes der selvfølgelig ved den ovenangførte Bestemmelse ingen Forandring; men saaledes som Bestemmelsen er redigeret, vil den dog kunne foranledige Tvivl i denne Henseende.

I § 17 bør formeentlig Ordet „saadan" i første Linie udgaae og Ordet „særskilt" i anden Linie ombyttes med „overordentlig".

I § 20 foreslaaes Ordet „Forsøb" i næstsidste Linie at udgaae, hvorved sidste Punktum kommer til at lyde: „Denne afgiver gennem den civile Embedslæge og Overvrigheden stadigen Beretning om Sygdommen og dens Gang til Medicinalbestyrelsen efter en af samme udfærdiget Instrux".

I Henshold til Ovenangførte tillader Kommitteen sig at indstille til Odelsthinget at fatte følgende Beslutning til

Lov

om Sundhedskommissioner og om Foranstaltninger i Anledning af epidemier og smitsomme Sygdomme.

Første Udsnit.

Om Sundhedskommissioner.

§ 1.

I enhver Kjøbstad skal der være en Sundhedskommission, bestaaende af vedkommende Embedslæge eller en anden af Medicinalbestyrelsen dertil antaget Læge som Ordfører, Byens Magistrat eller, hvor denne bestaaer af flere Personer, det Medlem, som af Kongen dertil opnævnes, Byens Ingeniør, hvor en saadan Bestillingsmand findes, samt tre andre Medlemmer, valgte i Møde af Formænd og Repræsentanter. De valgte Medlemmers Funktionstid er fire Aar, hvorefter de kunne undslaae sig for Gjenvalg i saa lang Tid, som de have været i Ombydet. Naar Magistraten ikke boer i Kjøbstaden, kan Kongen i dennes Sted bestikke en anden Mand til Medlem af Sundhedskommissionen.

§ 2.

De i § 1 givne Bestemmelser gjælde ogsaa for Ladesteder, som have særskilt Formandskab.

§ 3.

Kommissionen skal have sin Opmærksomhed henvendt paa Stedets Sundhedsforhold og hvad derpaa kan have Indflydelse, saafom: Reentlighed, skadeligt stillestaaende Bands Afledning, Vandhuses, Urinsteders og Gjødselbingers Indretning og Rensning, Dplæggelse af Gjødsel eller andre Gjenstande, som f. Ex. Been eller Klude, der kunne indvirke skadeligt paa Sundhedstilstanden, Dricklevandets Bestaaffenhed, skadelige Næringsmidlers Forhandling, Boliger, som ved Mangel paa Lys eller Luft, ved Fugtighed, Ureentlighed eller Overfyldning med Beboere have vist sig at være bestemt skadelige for Sundheden. Sundhedskommissionen har fremdeles at paasee, at tilstrækkelig Luftvegling finder Sted i Huusrum, hvori et større Antal Mennesker stadigen eller jevnligt samles, som Kirker, Skoler, Næts- og Auktionslokaler, Theatre, Dandschuse o. desl., samt at ingen Næringsvei drives med større Fare for den almindelige Sundhedstilstand, end der nødvendig flyder af Bedriftens eget Væsen. Indseende med Stedets Begravelsespladse hører ligeledes under Sundhedskommissionen.

§ 4.

Det er Sundhedskommissionens Pligt at gjøre Forslag til almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Kommunen.

Kommissionen henvider sig i denne Henseende med sine Forslag til Kommunebestyrelsen, og forholdes med disse Sagers Forhandling og Beslutninger i samme, overensstemmende med Formandskabslovens almindelige Forskrifter, dog at til Beslutningernes Gyldighed udfordres Kongelig Approbation.

§ 5.

Sundhedspolitiet's Overholdelse paa ethvert Sted henhører under Sundhedskommissionen, hvis Bestemmelser det almindelige Politiet har at paasee efterkomme. Dette paaligger det derhos at henvende sig til Sundhedskommissionen med Meddelelser og Forestillinger betræffende Gjenstande vedkommende Sundhedsvæsenet.

§ 6.

Medmindre Cierens eller Beboerens Samtykke forud har været indhentet, maa ingen Sundhedsvæsenet vedkommende Undersøgelse i privat Bolig eller paa privat Grund finde Sted uden i Kraft af en af Sundhedskommissionen derom fattet og vedkommende Private meddeelt Beslutning.

§ 7.

Sundhedskommissionens lovmædheligt fattede Beslutninger kunne alene af vedkommende Regjeringsdepartement, eller i fornødent Fald af Kongen opheves eller forandres.

§ 8.

I ethvert Formandskabsdistrikt paa Landet skal der være en Sundhedskommission, bestaaende af vedkommende Embedslæge eller en anden af Medicinalbestyrelsen dertil antaget Læge som Ordfører, og enten den hele Kommunerepræsentation eller saamange af dens Medlemmer, som samme ved Kommissionens Oprettelse og senere efter hvert nyt almindeligt Valg af Formænd og Repræsentanter dertil udvælger.

§ 9.

I de Distrikter, hvori Sundhedskommissioner ifølge Loven af 5te August 1857 allerede ere indrettede, overtage disse tillige Sundhedskommissionernes almindelige Hverv overensstemmende med nærværende Lov.

§ 10.

Møder i Sundhedskommissionerne paa Landet, i hvis Forhandlinger ogsaa vedkommende Foged har Ret til, dog uden Stemmeret, at deeltage, afholdes saavidt muligt paa samme Dag og samme Sted, hvorpaa Kommunerepræsentationen sammentræder. Det paaligger derfor Formandskabets Ordfører at meddele Sundhedskommissionens Ordfører betimelig Underretning om ethvert Repræsentantmødes Beram-

melse. Amtmanden kan isøvrigt gjennem Ordføreren erholde Møde berammet, naar han finder det nødvendent.

§ 11.

Sundhedskommissionerne paa Landet skulle have deres Opmærksomhed henvendt paa, hvad der kan tjene til Sundhedstilstandens Fremme og Fjernelse af de Omstændigheder, som især besordre Udvikling af Sygelighed og Udbredelse af Sygdom. Forfaavidt der herunder skulde opstaae Spørgsmaal om Udfærdigelse af almindelige Forskrifter med Hensyn til Sundhedsvæsenet inden Kommunen, bliver med disse's Istandbringelse at forholde paa samme Maade, som i lignende Henseende bestemte i § 4.

§ 12.

Udgifter til Protokoller og Skrivmaterialier, samt i fornødent Fald til Lokale og Budsendelser, afholdes af vedkommende By- eller Formandskabskommuner. Den Diætgodtgjørelse, der maatte tilkomme Kommissionens Ordfører, og som er den for Læger i Almindelighed bestemte, ligesom den særskilte Godtgjørelse, som af Kongen maatte tilstaaes en Læge, der ikke i Kraft af Embede indtræder som Ordfører i Sundhedskommissionen, udredes af Statskassen.

§ 13.

Med Hensyn til Udeblivelse fra Kommissionernes Møder forholdes i Kjøbstæderne efter de i Lov om Formandskaber dertil af 14de Januar 1837 §§ 15 og 43, og i Landdistrikterne efter de i Lov om Formandskaber paa Landet af samme Dato §§ 18 og 58 givne Regler, dog saaledes, at Forfaldets Paakjendelse og Mulkens Diktering stier af Kommissionen.

Andet Afsnit.

Angaaende særegne Foranstaltninger imod epidemiske og smitsomme Sygdomme.

§ 14.

Naar nogen Huusbond eller Huusfader inden sin Kreds bemærker, at en Sygdom udbreder sig til flere og derhos viser sig at være af en ondartet Bestaaffenhed, har han derom at gjøre Anmeldelse til Ordføreren i Stedets Sundhedskommission eller til nogen af dennes Medlemmer, eller til nogen ved Politiet eller Fattigvæsenet ansat Embeds- eller Bestillingsmand, fra hvem Meddelelse derom stier til Sundhedskommissionens Ordfører, eller, saafremt derved vilde forvoldes et altfor stort Tab af Tid, til en nærmere boende Læge. Den Læge, der saa-

Iedes modtager Anmeldelsen, har snarest muligt at undersøge Forholdet, meddele de fornødne foreløbige Forskrifter, og forsaavidt han ikke er Ordfører i Stedets Sundhedskommission, desangaaende at afgive Meddelelse til denne. Er Distriktets Embedslæge ikke selv Ordfører i vedkommende Kommission, er holder han fra denne Indberetning om det Indtrusne og Foranstaltede.

§ 15.

Bed en farlig epidemisk eller smitsom Sygdoms Udbrud eller Nærrelse har Sundhedskommissionen paa ethvert Sted at anordne og foranstalte, hvad Sygdommens Bessaffenhed paatræver. For saavidt der til Iværksættelse heraf kræves Penge midler, har Kommissionen derom snarest muligt at gjøre Indstilling, i Landdistrikterne til Amtmanden og i Kjøbstæderne samt de Ladesteder, der have særskilt Kommunebestyrelse, til Stedets Magistrat og Formandskab. Omkostninger ved deslige Foranstaltninger, med Undtagelse af Skydsgodtgjørelse til vedkommende Læger, samt til Embeds- og Bestillingsmænd, hvilken frenddeles som hidtil udredes af Statskassen, falde i Kjøbstæderne og sidstnævnte Ladesteder disse særskilte Kommuner, men i Landdistrikterne Amtskommuner, men i Landdistrikterne Amtskommunen tillast. Dog kan Kongen efter Omstændighederne overføre de med overordentlig Kægehjælp forbundne Omkostninger heelt eller tildeels paa Statskassen. Omkostninger, der flyde af Foranstaltninger, som en Landdistriktskommune imod Amtmandens Billie maatte beslutte, falde alene denne Kommune tillast.

§ 16.

Sundhedskommissionen er under saadanne Omstændigheder berettiget til at inndeles Distriktet i Afdelinger, og for enhver af disse at bestikke en eller flere Opsynsmænd, der have at udføre det dem givne Hverv efter en af Kommissionen udfærdiget Forskrift.

§ 17.

Griber ondartet Sygdom videre om sig, kan overordentlig Kægehjælp for de angrebne Steder antages, hvorom Indberetning strax bør stee til Medicinalbestyrelsen. Ligeledes kunne midlertidige Sygehuse oprettes, angaaende hvis Virksomhed stadige Indberetninger bør stee til Medicinalbestyrelsen efter sammes nærmere Bestemmelse.

§ 18.

Kan bekvemt Lokale til saadant Sygehuus ikke erholdes ved Overenskomst, kan det efter Sundhedskommissionens Bestemmelse forlanges afstaaet imod Erstatning efter lovligt Skjøn.

§ 19.

Enhver civil Embedslæge er forpligtet til, om det forlanges, mod en i Mangel af mindelig Overenskomst af Medicinalbestyrelsen fastsat Godtgjørelse at overtage Lægetilsynet ved et midlertidigt Sygehuus, der findes inden hans Distrikt.

§ 20.

Under mere udbredte ondartede epidemiske og smitsomme Sygdomme skal enhver Læge, som har deraf angrebne Personer under Behandling, derom gjøre Indberetning til vedkommende Sundhedskommission. Denne afgiver gennem den civile Embedslæge og Overøvrigheden stadige Beretning om Sygdommen og dens Gang til Medicinalbestyrelsen efter en af samme udfærdiget Instrux.

§ 21.

Personer, der lide af ondartede Sygdomme, hvis videre Udbredelse ved Smitte kan være at befrygte, skulle være forpligtede til, naar Sundhedskommissionen eller Øvrigheden paastaar det, at lade sig behandle paa et Sygehuus, saafrem de ikke uden Dphold kunne skaffe sig en efter Lægens For mening betryggende Pleie i Hjemmet eller en anden privat Bolig.

§ 22.

Betalingen for Underholdning og Behandling i midlertidigen oprettede Sygehuse, forsaavidt angaar Personer, der have Evne til selv at bære Udgifterne ved deres Kur, bestemmes for By- og Ladesteds Kommunernes Vedkommende af Kommunebestyrelsen, men for Landdistrikternes Vedkommende af Amtmanden.

§ 23.

Læger have paa Reiser, foranledigede ved de heromhandlede Sygdomme, den sædvanlige Godtgjørelse for Skyds og Diæt, uden at det desformedelst er dem formeent at modtage Honorar af de under Reisen behandlede Syge, som dertil have Evne.

§ 24.

I Henseende til Gangklæder, Sengenklæder og deslige, der har været benyttet af Personer, som have lidt eller ere døde af nogen epidemisk og smitsom Sygdom, ligesom ogsaa i Henseende til Bærelser eller Rum, hvori saadanne Personer have henligget, bestemmer Sundhedskommissionen, hvorvidt og i saa Fald hvorledes hine Gjenstande skulle renses, forinden de benyttes til anden Brug.

§ 25.

Ligeledes skulle Begravelser under herskende Epidemier indrettes overensstemmende med Sundhedskommissionens Forskrifter paa saadan Maade, at ingen Anledning derved gives til Sygdommens

Udbredelse. Saaledes bør Sørgestuer og Liigsfølge forbydes, Begravelsen foregaae, saasnart Visshed for Døden høves, og Ligene lægges i indvendig tjærede Kister, der nedsenkes om muligt fire Alen under Jorden.

Almindelige Bestemmelser.

§ 26.

De For skrifter, som i Kraft af denne Lov gives af Kommunebestyrelser med Kongelig Approbation eller af Sundhedskommissioner, skulle paa behørig Maade kundgjøres i vedkommende By eller Distrikt, og blive Overtrædelser deraf, saavel som af den i § 14 indeholdte Bestemmelse, at straffe med Bøder, samt i Mangel af disses Vedtagelse efter Forelæggelse, at paatale ved Politiret.

§ 27.

Den i §§ 1 og 2 anordnede Kommission over tager tillige den ved Lov om Kvarantænevæsenet af 12te Juli 1848 § 1 anordnede Kvarantænekommiss-

ions Forretninger, dog at en Toldofficiant og en Sølyndig efter Kongens Bestemmelse tilforordnes Kommissionen for deri at tage Sæde ved Kvarantænesagens Behandling. Nærværende Lov er forøvrigt ikke anvendelig, naar Sundhedskommissionen saaledes forretter som Kvarantænekommission, hvorimod de om Kvarantænevæsenet givne Bestemmelser isaaftald af den blive at besølg.

§ 28.

Denne Lov træder i Kraft den 1ste Januar næste Aar, fra hvilken Tid de i Forordning af 17de April 1782 (jevnsfor Forordning af 5te September 1794 § 2), Plakat af 3die Juni 1791, samt i Plakat af 27de Mai 1808 og Forordning af 3die April 1810 med Undtagelse af, hvad der gjælder Vaccinationsvæsenet, indeholdte Bestemmelser skulle være ophævede.

Christiania, i Budgetkomiteen den 24de Marts 1860.

G. P. Harbitz,
Formand.

A. L. Grave,
Sekretær.